

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cena: na godinu K 12. — Za pò godine K 6. — Za Šibenik na godinu donasnjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 uviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sriedom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Oglasi tiskaju se po 16 para peti redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unaprijed plate. — Priobčena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po peti redak. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Nastup u novu godinu.

Auspicija pod kojima monarhija ulazi u novu godinu nisu nimalo povoljna. Na čemu je monarhijska politika ostala pri koncu stare godine, na onome ona stupa u novu. Već ova činjenica je „malum omen“. Ministarska kriza u Austriji primiče se kraju, jer je u prošlu subotu barun Bienenrth primio od kralja ručno pismo, s kojim ga ovlašćuje, da sastavi novi ministarski kabinet i naknadno mu svoje predloge podnese. I Bienenrth će kabinet sastaviti, a po prilično sigurnim vijestima, koje stižu, u kabinetu bi od dosadanjih ministara imali ostati: Weiskirchner, Haerdit, Hochenburger i Stürgkh. Poljak Bilinski odlazi, a mjesto njega biti će imenovan činovnik. Poljaci će za izvjestno dobiti ministarstvo javnih radnja, no pošto ovo po važnosti dolazi iza ministarstva financija, koje su oni dosad imali, to će oni za naknadu dobiti viša mjesta u raznim ministarstvima. Sa Česima se ima još urediti pitanje česko-njemačkog sporazuma. Na 2. ovog mjeseca počinju česko-njemački pregovori, te će od uspjeha ovih ovisiti daljnje držanje Čeha prema vladu. Uzimajući pako u obzir, da su se Česi organizirali u jedinstveni „Češki klub“, to će svakako njihovo držanje prema vladi imati znatno utjecaja. Ovako u Austriji ili bolje ovako stvari stoje između čečkog parlamenta i vlade. Što se Čeha tiče, oni su sa stvaranjem „Češkog kluba“ zatvorili jednu periodu svog važnijeg rada: U novu godinu oni ulaze organizirani, a to će možda djelovati i na rezultat njihovih pregovora s Niemcima.

Kod Poljaka i kod Slovenaca, kao i kod Hrvata nema još nikakove promjene, a i nema izgleda, da će same po sebi nastati. To će sve ovisiti o tome događaju u parlamentu i kako se prilike budu onamo razvijale. Talijani imaju samo svoje sveučilišno pitanje pred očima, te će ovomu sve podrediti. U svakom slučaju kao obično nastojati će izbjegavati pravi konflikt s vladom, koja ih još na više mjesta podržava.

U Ugarskoj ratoborna struja predvladuje. Nova se je godina započela sa harangomom protiv izjava prijestolonasljednika Kluenu. U toj izjavi je indirektno rečeno da će se prijestolonasljednik odlučno protiviti kršnju jedinstvenosti vojske. Istodobno se prijestolonasljednik nije najlakšavije izjavio o sadašnjem prestižu mađarske politike. Jasno je, da je to moralo bahatu osjetljivost Mađara u živac taknuti. Opozicijska štampa se je jednoglasno ogorčeno podigla protiv tomu, ali suština izjava ostala je u svim tekstima izjave same. Bečke novine su na to Mađarima odgovorile, da prijestolonasljednik nije protivnik Mađara, ali sve te izjave bile su forme radi, te se i kroz njih opažalo nerazpoloženje prijestolonasljednika prema njima. Budući vladar Austro-Ugarske monarhije ne mora biti osobito zahvalan Mađarima radi hajke, koju protiv njemu dižu te je njihova taktika po gotovo pogriješna. Vladina radna stranka uvidja tu pogrešku pak ju nastoji popraviti i zabašuriti, komentirajući izjavu prijestolonasljednika sasama pomirljivo i ne naziravajući u njoj nikakove uvrede po Mađare.

No nema sumnje, da će pretjerajni elementi, kako se već javlja, povesti o tome rieč u saboru tim više što opozicija hoće, da i ovaj moment izrabi protiv Kluenu i njegovoj vladi, jer i njega donekle za poznatu izjavu odgovornim čine. Predstoji dakle ozbiljan konflikt između Mađara i prijestolonasljednika, koji i ako se prama vani izgledi, ostati će potajice uvijek otvoren. I inače će Mađari imati neprilika sa narodnostima koje se organizuju i ozbiljno spremaju. Mađarski lažni ugled je u Evropi i u evropskom mienju podkopan zadnjim događajima i odričima, koja su razgalila neprabojnu tamu, koja je zastirala sva nedjela i nasilja Mađara.

U Banovini i Bosni stvari teku dosadnjim običnim tekom. Spor između koalicije i bana postaje otvoren, a u Bosni će se htjeti još mnogo godina, dok se odnošaji ustale. Po

svemu dakle i ova nova godina biti će logični i jednobojni nastavak stare. Narodi i narodnosti ostati će i nadalje žrtvom dvaju naroda, koji si prisvajaju neka neprirodna i nepravedna privilegija. — A to dotle, dok se mjera ne prevrši i dok događaji ne prisile vlastodržce na krojenje pravde.

Republikanska i monarhistička ideja.

Dvije ideje i dva tabora: republikanski i monarhistički. Polje borbe im je sada Portugalu onaj komadić zemlje na kraju Europe, sa dvije strane plačen od Oceana. Na jugu je položena ona zemlja, gdje se radjaju ljudi žarkog i plamenog temperamenta, nestalna ukusa, a još nestalnijih simpatija. Onamo, gdje je viševjekovno bezuslovno gospodstvo plemstva i dinastije oslabilo usljed neodpora ova dva faktora, čim se je prvo komešanje pojavilo, onog časa se je prijestol uzdrmao, a kruna pala s glave mladog i nedoraslog monarhe.

Portugalska revolucija od malo mjeseci natrag nosi u sebi ona ista obilježja, koja je nosila i francuska. Razlika je u tome, da je ovdje borba bila manje krvava i kratkotrajnija, a da krv nije potokom tekla kao pod giljotinom Žirodista, Robespiera, Dantona i ostalih groznih imena iz dobe Terora. Portugalski, ili izpravnije rečeno, lisabonski revolucionarci i republikanci nisu ponovili one grozote, kojima su se Francuzi tako krvavo proslavili. No tomu uzrok ne smije se tražiti u razlikosti čudi, nego u oprečnosti prilika. Strahovlada mase, dok je bila moguća otrag jedan i dva vieka, dan danas je izključena. Izključuje ju takozvano „evropsko ravnovesje“, ustaljenost prilika i odnošaja veevlasti među njima, te neki sveobći nagon, koji tjera države, da stanu s mjesta na kraj svakoj onoj pojavi, koja bi mogla izazvati i uzdržati jedan trajni povod nemira i trzavica, sa krvavim pozadinama. Radi toga republikanci i revolucionarci portugalski morali su sasna „evropski“ provesti svoju revoluciju te iz prvih hitaca uzpostaviti normalan tok stvari. Sva ona nasilja, koja su oni kašnje izveli, pokrili su ustavnim plaštem, snopom naredaba i čitavim nizom zaključaka parlamenta, koji je bio sastavljen pod dojmom prvog straha i uz pritisk republikanske vlade.

I mislilo se je, kada se je otjeroo mladog Manuela i dinastiju Braganza, kada su se crkvi zaplienića imanja, redovničke družbe izagnalo i svećenstvu vezale ruke, da će stvari same po sebi glatko teći. No republika mlada kao što je portugalska, gdje među revolucionarcima nema nego šaka inteligentnih i spremnih ljudi, dočim masa sastavljena od neobuzdanih elemenata, nije mogla ostati bez daljnih trzavica. Sada se naime čuju glasovi o proturevoluciji, o monarhističnom pokretu, koji hoće da svrgnutog Manuela uzpostavi na prijestol. I, a to je značajno, najuznemirujuće pojave pokazuju se kod radništva i vojske, kod onog elementa, koji je republikanskoj revoluciji dao najveći kontingent ustaša. Doduše, službeno se ove ove glasine demantuju, ali novinari ostaju kod svoje tvrdnje, što više, iznose alarmantnih potankosti, prama kojima bi republikanski režim bio ozbiljno ugrožen. Ovo dokazuje, da portugalska revolucija nije bila jedna zrela stvar, nije bio jedan ozbiljni pokret sa razlozima, koji su duboke žile uhvatile, nego da je ona bila posljedica slabosti dinastije i monarhije, koja je u dokolicu i bezbrigi bila omlativila te prva pružila prigodu nezadovoljnicim, kojih svugdje ima, da svojim ambicijama udovolje.

Medjutim se to sada republici osvećuje. Oni isti, koji su ju stvorili, hoće da ju obore. A to je sve za to, što se ona nije znala držati na nužnoj visini, nego je apetitu i zlim instinktima pokvarene gradske mase i nekih svojih vi-kača, žrtvovala nepristanost i umjerenost. Postupak Portugala prama crkvi i svećenstvu morao mu se osvetiti, jer bezakonje i nasilje nije još nikad urodilo dobrim plodom.

I tako još u Portugalu nije rečena zadnja rieč između republikanske i monarhističke ideje. Pobjedi li ova, to će u ovom konkretnom slučaju značiti, da je pobjedila težnja naroda za radom i mirom.

Političke vesti.

Izjave prijestolonasljednika. U bečkim vladinim krugovima upućuje se na to, da izjave prijestolonasljednika nisu bile uperene na jednu jedinu stranku, niti na koalicione stranke, već su njegove izjave bile namijenjene svim strankama. Naglasuje se, da je koalicija već odavno stavljala svoje zahtjeve, još za vrijeme Tiszine vlade, a u svoje doba ustanovio ih je i odbor devetorice. Zato nema razloga tužbama, što ih diže jedan dio peštanske štampe. Kako je poznato, kazao je nadvojvoda, da će Ugarska, bude li monarkiji i vojnoj upravi u okviru novog obrambenog zakona sve dozvolila, što je za veevlastni položaj monarkije i ratnu spremnost vojske nužno, opet steći svoj veliki ugled i svoj politički prestiž, koji je tokom zadnjih godina nešto štetovao. Nadvojvoda gleda pouzdano u budućnost. — Kako iz Budimpešte javljaju, sprema se opozicija na akciju protiv poznatih izjavama prijestolonasljednika. Kossuth izjavjuje, da će se prijestolonasljednik s vremenom osvjedočiti, da snaga vojske ne ovisi u brojnoj jakosti vojske, već u moralnom poticanju, u kojoj je i najmoćnija vojska slabo orudje. U ostalom je razgovor prijestolonasljednika sa Kluenom privatni razgovor, jer je poznato, da je on pred javnošću vrlo sustezljiv, da ne prekorači granice svoga položaja kao prijestolonasljednik. Njegova stranka izniet će tu stvar pred kuću u formi interpelacije. Ugron kaže, da su rieči prijestolonasljednikove udarac bičem.

Delegacije. U sjednicama austrijske delegacije Masaryk je ponovno govorio o aferi Vasić. Napadao je žestoko Aehrenthala i obrekao, da će drugom zgodom još toga izniet. Na odgovor Aehrenthala Masaryk je replicirao žestoko, a isto polemizirao i s drugim govornicima. Tresić je izjavio, da ne može vladi glasovati indimnitetu, s kojim je skopčano i povjerenje vladi, a to radi njezinog držanja prama Hrvatima, narod od 5 milijuna duša. Dalje je govorio protiv postupanja austrougarske konzulata u tudjini. Nakon toga je delegacija austrijska odgođena do 20 siečnja.

U ugarskoj delegaciji je Šoven mađarski Bathanyan tražio, da se konačno odredi pripadnost Bosne i Hercegovine i to u smislu pripadnosti Stjepanove krune. Konačno je votiran tromjesečni provizorij te je ugarska delegacija odgođena, ali da nije odgođa ustanovljena, tako da se može po volji predsjednikovoj i za ranije sastati.

Priestolonasljednik ne ide u Rusiju. Dementiraju se vesti, da će prijestolonasljednik poći u Rusiju na dvorski lov.

Austro-srbsko povjerenstvo glede uređenja granice na Drini. „Deutsches Volksblatt“ prima iz Beograda, da je izdano službeno saobćenje, kojim se javlja, da je austro-srbsko mješovito povjerenstvo dovršilo svoje radnje za uređenje granice duž Drine i da je između dviju država postignut podpuni sporazum.

Trgovacki ugovor sa Srbijom. U četvrtak je srbaska skupština sa 86 proti 45 glase konačno prihvatila trgovacki ugovor između Srbije i Austrije. Ratifikacija ugovora slediti će prvih siečnja, a u krepost bi imao stupiti 15. siečnja.

Srbska skupština je odgođena do 23. siečnja.

Francuska pred sveobćim strajkom? Ovo dana je jedan socijalista, neki Durand, u francuskoj osudjen na smrt pod giljotinom, zato što je za zadnjih štrajkova u Havru nagovarao i dražio radnike na štrajk i odpor. Radi te osude svi socijaliste kao i mnogobrojni radnički sindikati i lige povedoše po svoj Francuskoj žestoku akciju, da se pomiluje Du-

randa. Blizu 200 zastupnika podpisalo je molbu za pomilovanje na predsjednika Fallieres. Ako Durand ne bude pomilovan ili ne bude obnovljen proces, prieti u cijeloj Francuskoj sveobćim štrajkom.

Revolucija u Portugalu. Ministar predsjednik je zastupnicima štampe izjavio, da su se sve vesti o kakovoj revoluciji neistinite. Medjutim brojne novine ponovno tvrde, da urola postoji, da u zemlji vlada velika nezadovoljstvo i da će do revolucije doći.

Sultan medju Macedoncima. Oko polovice mjeseca ozujka sultan će pohoditi europske vilajete. U Solunu će se zadržati više dana.

Iz hrvatskih zemalja.

Osuda radi demonstracija protiv Hrvata u Trstu. U subotu je u Trstu izrečena osuda protiv Talijanima, koji su prigodom izleta puljskih Hrvata u Trst dne 4. rujna, protiv ovima demonstrirali i demoralizirali kavanu „Minerva“ i razbili stakla na „Jugoslavenskoj banki“. Osam obtuženih je sud riešio, jednog je osudio na 10 mjeseci, teške tamnice, četvoricu na 6, 4 i 3 mjeseca zatvora. Druga četvorica su osuđena od 3 sedmice na 1.

Prispreme za sveskolski slet. Kako se saznaje već do sada se je odavno pozivu „Hrvatskog Sokola“ veliki broj slavenskih Sokolova, koji će doći u Zagrebu na II. sveskolski slet. Prema dosadašnjem izgledu imalo bi se u Zagrebu na sletu sakupiti nekoliko tisuća Sokolova.

Bugarski „Junaci“ zaključili su na svojem sastanku, da će ih u Zagrebu na slet doći 800 članova, a po svojoj prilici će toliko doći i Čeha.

Odbori pojedini rade živo na svim pripremama, te će ove pripreme biti gotove do svibnja, a onda će se pristupiti izgradnji vježbalista.

Kučne premetačine i uhienja u Puli. U subotu u Puli bila je objavljena premetačina u sjedištima „Circolo di cultura“ i „Associazione Edera“ U društvu „Circolo di cultura“ bile su zaplijene razne fisaniske i brošure. Nakon ovih premetačina redarstvo je provelo kućnu premetačinu u stanovima triju talijanskih mladića, te su odmah bili uhienici i predani sudu. Ove mjere redarstva dovode se u savez sa veevladajom.

Komesar za Rieku? Između gradskog zastupstva riečkog i gubernije došlo je do ponovnog oštrog konflikta. Bile su naime na guberniju stigle pritužbe, da magistrat ne rješava ili krivo rješava utoke protiv izbornim listinama, te je gubernija odaslala jednog svog revizora. No gradski činovnik je dotičnog revizora odagnao jednostavno, podpomagan od podnačelnika Korošeca. Revizor je na to sastavio zapisnik i predao ga vladi, a guverner Weickenburg je to smjesta saobćio u Peštu. Sada se glasa, da će ugarski ministar unutrašnjih posala postaviti komesara na Rieci. U peštanskim krugovima se je ova nova afera vrlo neugodno dojmila.

Još barun Banffy o Hrvatskoj. Zast. Dezider barun Banffy nastavlja u „Pesti Naplo-u“ svoj članak „O prilikama u Hrvatskoj i Slavoniji“. Ponovno se osvrće na državopravnu studiju bana dra. Nikole pl. Tomašića, izvođeci da se je dokazalo, da je profesor zagrebačkoga sveučilišta dr. Polić proglosio poznavanje ovoga djela obvezatnim za sveučilišnu omladinu. Tako se eto mladež odgaja u separatističkom duhu i sve više otudjuje Ugarskoj. Razlaže po tom o pitanju hrvatskih zastupnika, izjavjujući da hrvatski zastupnici u ugarskom državnom saboru nisu delegati hrvatskoga sabora, nego članovi zajedničkoga sabora. S toga je povriedjen temeljni zakon između Ugarske i Hrvatske naredbom hrvatske zemaljske vlade, prema kojoj hrvatski sudovi odlučuju o imunitetu hrvatskih zastupnika. Što se tiče uporabe hrvatskoga jezika u ugar-

skoj zastupničkoj kući, pisac izjavljuje, da se ponajveća važnost pridava riječi „i“. Izvodi, da je prema zakonu poznavanje magjarskoga jezika obavezno također za Hrvatsku.

Ako govornici hrvatski ne znaju magjarski i to otvoreno priznaju, njihov se izbor ne smije verificirati. Najzad razlaže o magjarskim Julijanovim školama u Hrvatskoj. Ban dr. pl. Tomasić ne povodi se u tom pogledu za svojim predšastnikom nego sprječava osnivanje novih magjarskih učiona i nastoji, da onemogućiti također one učione, što već danas postoje. Ni jedan valjan magjarski političar ne smije dopustiti, da se i dalje u Hrvatskoj razvijaju takove prilike, koje ugrožavaju jedinstvo ugarske države.

Banffy će i dalje nastaviti sa svojim članicama, a mi ćemo ih u suštini i dalje donositi, da se vidi, dokle li ne dopire magjarska megalomanija i šovinizam.

U Trstu pomanjkanje mesa silno se osjeća, tako da su mesari za par dana odlučili zatvoriti mesarnice jer govedine ne mogu dobiti. Tako će Trst za par dana biti bez govedine. Svinjetina i riba jeftinija je od govedine.

Broj Hrvata u Trstu. Prigodom zadnjeg popisa pučanstva u god. 1900, u Trstu popisivači pronadjaše samo 288 Hrvata! a promisliti, da imade useljenika iz Dalmacije 20.000. Nego ovog puta povelio se je rek' bi akcija među tršćanskim Hrvatima, da se naši ljudi upute, što imadu činiti i kakove odgovore davati popisivačima.

Umjetnička izložba u Krakovu. Odbor društva poljskih kipara „Rzeźba“ početkom ove godine otvara umjetničku izložbu. Na sudjelovanje bili će pozvani hrvatski, slovenski i srbski kipari. Zadnji rok za šiljanje radnja jest 20. siječnja.

Kandidat za mostarskog biskupa. Događa se, da je jedan od obzirljivih kandidata za mostarskog biskupa fratar Glavaš, koji je među Hercegovcima vrlo obiljubljen.

Banov povratka. „Narodna obrana“. saznaje, da će se ban već za nekoliko dana povratiti iz Metaka u Zagreb.

O akciji glede sazova sabora rek' bi da ne će biti ništa. „Srbobran“ o tome piše, da se za saziv sabora ne ima brigati koalicija, nego novi blok, na koji da „pada odgovornost glede radne sposobnosti sabora.

Gradski podnačelnik u Osijeku. Pošto dr. Neumann ove godine iziće trogodišnji rok podnačelnikstva, to bi se imali provesti novi izbori. No dr. Neumann je izjavio, da se ne će više dati birati, jer kao saborski predsjednik preoberećen poslom.

Instalacija načelnika i novog će, zastupstva u Sarajevu uzsidjela je u prošli petak.

Papinski delegat u Sarajevu. U Sarajevu je stigao jedan papinski delegat ili visitor, kojemu je povjerenja iztraga u sporu između bos. franjevac i nadbiskupa Stadlera. Taj je izaslanik svete Stolice redovnik Benediktinac, a porijeklom Belgijanac. Govori francuzki i njemački. Odsio je u samostanu crnih koludrica i zadržat će se u Sarajevu dosta dugo, kako bi mogao ovaj konflikt proučiti.

Iz hrvatske opere. U Zagrebu davao se „Rigoletto“ u kojoj je igrao naš domorodac Vušković naslovnu ulogu. Zagrebačke novine donose o njegovoj glumi i pjevanju upravo oduševljene kritike te jednoglasno tvrde, da je Vuškoviću Rigoletto njegova najbolja kreacija.

Naši dopisi.

Makarsko Primorje.

Još o meštru Trčilaži.

Poznatom našem meštru Trčilaži naglo okrenula kola naša strana, pak sićke kô ljuta iz prociopa guja i štrca svoj ubojiti otrov napokon i na neke čestite svoje mješčane, kojim on nije dostojan ni da se opute na opanku dotakne, a kamo li da se njihovog dičnog imena svojim blatnim perom i jezikom maši. — O tomu rek' bi da je i sam osvjedočen, pak se nije usudio u 138. broju starog splitskog buništa, gdje je svoj jed u dobroj mjeri izlio, njihovog imena spomenuti. I ako im nije imena spomenuto, jer nije smio, ipak je i malomu djetetu u Igranima poznato, da je u tomu svomu jedino za splitska buništa prikladnom dopisnici nišanom uprvom redu na čestite Igrance: Talijančić Jakova pk. Bariše, Mihaljević Ivana Matina, Parani Ivana Stipina, Lulić Antun pk. Ante, Lulić Pašku pk. Gerge, te još neke druge, kojima ne možemo odveći nabrojiti imena zbog kratkoće prostora, a koje cilio Primorje zbog njihove čovječnosti, značajnosti i neustrašivosti časti i štuje. Ove ljude poznato špijunče nazivlje nemirnjacim, smutljivim pak čak i krivotvornicim. Osladnosmo osnupniti, kad smo ono u buništu pročitali, jer i ako

nam je bilo poznato, da mu je koža na obrazu jako okorila, ipak nismo se mogli nikad nadati, da će opet toliko biti drzovit da će najbolje i najčestitije svoje mješčane, kojima se ne može reći ni crno ti oko u glavi, onako nedostojno i javno napasti, tim više što je o njima znao, da ga oni još prije njegova meštarluka znadu ko staru gazetu. Što je on napao na župnika Barbarića u tomu mu se ne čudimo, tu se je mogao i prevariti računajući da župnik, čovjek stranac, ne će znati za njegove bar stare prijavštine; ali napasti ove ljude, koji znadu za njegovu svaku i najmanju sitnicu, te kako mu i koja dlaka na glavi prede, to se ne može označiti nego skrajnom bezobraznošću i drzovitošću. Toliko su ovi od njega napadnuti ljudi radi ugleda svoga mjesta bili obzirni, da su o njegovim prijavštinama mučali i onda, kad ih je on na razne muke stavljao; po sudu gonjao, u troškove utjerao, do raznih neprilika dovodio, po Primorju blatilo i ocrnjivao, samo što su mu na dostojni način dali razumjeti, da bilo više vrieme da svojim pustolovinam već jednom učini kraj, a on mjesto da se dozove pameti počeo evo i u javnost nedostojno rušiti njihov ugled. E baš smo se sada osvjedočili, da se malo Krstom krti, a ono jutro, kad je ono načandrova stalni smo da se prekrstio nije — Ma zašto baš naš Trčilaža na sve čestite ljude mržnjom kipi? Ta to, što se oni ne daju za nos vući, niti dopuštaju da ih se ko marva sad na jednom sad na drugom pazuaru prodaje, o čemu se je Trčilaža najbolje osvjedočio prigodom gorajopriskih izbora sa Lulić Antom pok. Ante, koji, čim je saznao, kako ih se vodi ko marvu na zakljanje, bez da su neki znali gdje idju i zašto idju, odkreše Trčilaži odmah u brk, što je imao, prekine putovanje, na silu se izkrcna u Drveniku i odatle se pješice vrati svojim kući u Igrane. I Paško Lulić, jako miran i svrseban čovjek nekoliko puta ugrijao je Trčilaži uši, tako da mu na neke upite o zadrudnoj imovini nije znao ni beknuti, nego bi pred njim i pred seljanima ostao ko zaliven. Kad mu Mihaljević Ivan Matin na javi prišestari koju krupnu, ukljuni se pred njim ko pokislo tuče i ne zna mu ni zuba obieliti samo što kadikad usnam bojazljivo drhtne. Ovakih mu se je stotina dosad dogodilo i još ne će da se dozove pameti, nego hoće da goni svoju divlju. Da se gdjeog na njegovu mjestu nadje osoba, koja može čuti, morala bi joj kriv na obraze šibati, a njemu deseta, on mirniji nego Paškin.

Evo ovakove ljude, koji hoće da istina i pravica po sriedi i koji su poput pradjedova vazda spravni sva za obraz, a obraz ni zašto; ovakove ljude nemože meštar Trčilaža nikako uza se. — On voli igarskog Gjurgjama Dunka, koji je i križe po manastirima oglođjao, a sada po Trčilaževoj milosti u seoskoj kući blagajničke odpadke kupi i gdje što može čelabrnuti čelabrnke i uštine, pri čemu ni Trčilaževoj ruci nije krivo, dok njegova druga perjanica, mršavi napolnik Ive, glava bez glave komu je dug zao drug i u komu je siromaštvo ubilo čovječstvo, a sve s njegovom krivnjom, sada po strojevim obilziv on ulje. Što Trčilaži preostane, poslie nego ga daruje, kako on hoće, po što on hoće i komu hoće, kašnje seljanin polajno sa svojim giurgjanom i kukavim napolnikom Ivom zviždi uz uši. O svoj ovoj trojici poznato je cielom selu, da im je i bakra tudja u kojoj sočivicu vare i da svakomu vrata što je čije, na njima ni priljagov dronjka ne bi ostalo da golo pokrju, a ipak Trčilaža ne stidi se napadati na svoje dobrotvore i hranitelje.

Baš smo se na njemu uvjerali da koga Bog hoće da uništi, oduzme mu pamet. Ako se nada da će i unapried moći trgovati sa strpljivošću i dobrotom pošteni svojih seljana, ljuto se vara. Ako je još pri pameti, nek se promišlja, što će odgovoriti svojim seljanima obilznih dvaju sela, kad ga upitaju, koliko je stotina kruna zapao blagajnu onaj par tuka što jednoč kroz Privor prije zore i biela danka uletio krišom u njegovu kuću. Što li će pak odgovoriti živogoškom komesariću, kad zvekne svojim sabljicom i upita ga za razlog M... valičice, što no je na laganim krilima preletila preko Oštre u Igrane. — Ovim zavezivamo uz preporuku: Ne pleti, Petre, više petlje, prod' se ala i belaja. Vrn' se Bogu i čini pokoru da ne padneš u goru nevolju.

Komarići.

Iz grada i okolice.

Silvestrovo u Sokolu. Prošlo je liepo i ugodno. Malu veselu igru „Opasan posjet“ naši diletantni izvedoše vrlo liepo. Iztakao se od mužkaraca g. A. Lušić. Bio je u ulozi Belančića bolje no u ijednoj drugoj. Gospodja

K. Novak glumila je sa svojom običnom lakoćom. Gdje. I. Grubišić i G. Baričević bile su dobre. Tako i ostala gospoda F. Delfin i G. Dellagiouvanna. Ukupno je komad liepo izpao. Kasnije je sidišla tombola: veselo, animirano, uz smieh i pošalice. Nakon toga ples, koji je potrajao do dva sata poslie ponoći.

Svieta izobila kao i obično. Silvestrovo je izpalo ukupno kao jedno ugodno zabavno veče, kojim se pokapa stara godina.

Vrieme ovo dana je vrlo čudno. Uviek nesnosne kiše i južina. Za dva-tri dana razmahala se silna bura, a sad ponovno južina.

Mljekarska zadruga. Kako je poznato, u gradu se radilo o osnutku jedne mljekarske zadruge. U tu svrhu držat će se daoa 8. t. m. (dosasta nedjelja) skupština na 10 $\frac{1}{2}$ sati prije podne u prizemlju „Kavane na Poljani“ sa ovim poslovnim redom: 1. Izbor predsjednika skupštine. 2. Izbor zapisničara skupštine. 3. Izbor ovjerovitelja zapisnika skupštine. 4. Čitanje i odobrenje združulnih pravila. 5. Izbor združulnih časti.

Dar „Ubožkom Domu“. — Čast. g. N. N. poklonio je „Ubožkom Domu“ na Mlado Ljeto K. 24. G. Rudolf Pauri darovao je „Ubožkom Domu“ K 5.—, mjesto brzojavnog potzra prigodom vjenčanja gdje. Lisette Petric sa drom, Tartagliom. Uprava darovateljima najsmjernije zahvaljuje.

Pokrajinske vesti.

„Jug“. Primismo prvi broj ove revije, koja je počela u Spljetu izlaziti, a pod uredništvom M. Marjanovića. U njoj se od raznih pisaca, imenice od Senjanovića, Bulića, Marušića, Petračića, Lozovine i drugih, pertraktiraju razna pitanja. Beletristici u njoj mjesta nema. Ima više slika i dvie Uvodične karikature, kao i posebni prikaz, koji se bavi književnom kritikom. Godišnja predplata je K 12.—

Biblioteka u Makarskoj. Ovo dana sa strane občine, a na predlog gradskog odbora, za Pulišćevu Biblioteku, bio imenovan bibliotekarom iste naš vrli, vrijedni i učeni makarancin, sastavitelj mnogobrojnih učenih knjiga i razprava, a u zadnje doba vrlo zanimive povjesiti Šibenika, don Peatr Kaer, umirovljeni župnik. Boljeg izbora Makarska nije mogla imati ni želiti. Biblioteka biti će prenesena na II. katu kuće Filipinovača, na sried obale i tu će bibliotekar imati svoj stan, koji občina za njegov trud mu daje, kao i neki mjesečni paušal za uzdržavanje iste biblioteke. On će amo umah doći, neom odluka i imenovanje bude zakonito sa strane občine proglašena i bude odobrena sa strane zem. odbora. Doista sretni smo, da u osobi don Petra Kaera, našeg odličnog otačbenika, imamo čovjeka, koji će u našoj sredini, da svoj umni rad ulaga u korist domovine i hrvatskog naroda. Nesumljamo, da njegovim vrlim nastojanjem, uspjehi će i za sruženje Pavlinovićeve biblioteke u jednu gradsku javnu biblioteku pod imenom obaju dobrotvora. Dobronam došao!

Biokovac.

U Koruži je ovo dana izgorio poštansko-brzojavni ured.

Matica Dalmatinska držati će u Zadru dne 16. siječnja svoju glavnu godišnju skupštinu. Na dnevnem redu je među inim i ugovor između „M. H.“ i „M. D.“ glede zajedničkog rada.

Izgorio hotel. U Zadru u petak izgorio je skoro do temelja „Hotel al Vapore“. Vlastnik hotela Čolović uapšen je sa jednim slugom, pod sumnjom da je vatru podmetnuo.

Upotrebljivanje jezika kod oblasti i ureda političke uprave. Namjesticim odlukom 27. o. m., na temelju §. 11. ministarstvene naredbe 26. travnja 1909 o upotrebljavanju jezika kod c. k. civilnih državnih oblasti i ureda u Dalmaciji, naredio je da 1. siječnja 1911 imaju stali na snagu za sve oblasti i ureda političke uprave u zemlji — izuzev za sada računsku upravu na Namjesništvu — odredbe §§. 4. 6. 8. i 9. pomenute ministarstvene naredbe, po kojima se u unutrnjoj i manipulaćijskoj službi tih oblasti i ureda ima upotrebljavati samo hrvatski jezik.

Povišenje dioničke glavnice Jadranske Banke u Trstu.

Iz Trsta nam javljaju, da je upravno vijeće Jadranske Banke jednoglasno je zaključilo u siedični održavanju dne 28. prosinca 1910, da se dionička glavnica banke povisi od K. 4.000.000. — na K. 6.000.000.

Jadranska Banka, koja je ovih dana slavila jubilej svog obstanka, dopunja novom emisijom peterokratno množdne svoje prvobitne osnovne glavnice, što služi najboljim dokazom o njezinom napredovanju i razviku kao i o simpatijama koje je znala steći kod mje-

rodavnih kapitalističkih i trgovačkih krugova. Ovim korakom stupa Jadranska Banka na čelo austrijskih jugoslavenskih novčanih zavoda. a uvjereni smo, da će i u buduće dostojno izpunjavati svoju važnu zadaću, te se novim silama još bolje razvijati. Može se već danas sa sigurnošću utvrditi, da uspjeh polučen godine 1910 odgovara percentualno u punoj mjeri uspjehu pređašnjih godina, tako da je za minulu poslovnu godinu osigurana najmanje 6 $\frac{1}{2}$ % dividenda, unatoč tome, što je banka razpolaga četvrtim milijunom svoje dioničke glavnice tek od 1. lipnja t. g. Sa dotacijama iz čistog dobitka s akcijom nove emisije pričuvne zaklade banka skoro će se podvostručiti.

Upravno vijeće ustanovilo je emisioni tečaj sa V. emisiju sa K. 425.— po dionici za stare dioničare (kojim pripada pravo akcij na 1. i novi dionici za svako dva stare), te sa K. 445. za nove subskribente, t. j. približno isti tečaj i za IV. emisiju.

Ovim, razmjerno tako nizkim emisijom tečajem, htjelo se je, s jedne strane, zadovoljiti sve subskribente. čije se prijave nisu mogle uzeti u obzir kod IV. emisije, dočim se je, s druge strane, imalo očima, da se pribavi zavodu što više novih učestnika.

Uspjeh emisije zajamčen je po sindikatu banaka, ne manje za to nadat se je, da će i ovaj put subskripcija prekoračiti emitirani iznos, sudeći po zanimanju, koje je pobudila kod naših kapitalista viest o novoj emisiji.

Rok za subskripciju dospjeva 15. veljače 1911. dočim Jadranska Banka, koja već prima prijave, odpočela je razasijati topogledne pozive. Upravno vijeće zaključilo je isodobno, da se zatraži od vlade dozvola za povišenje glavnice do K. 12.000.000.

Primjećujemo, da su dionice Jadranske Banke notirane na tršćanskoj burzi, te da se po gotovo još tiekom ove godine će i na bečkoj uvesti.

Zadnje vesti.

Socijalista Durand je pomilovan od smrtno osude, a kazna mu je promienjena na 7 godina robije.

Srbski princ Gjuro početkom veljače ide u jednu višu vojničku školu u Franekovcu. Srbski poslanik je za to već poduzeo shodne korake.

Španjolsko ministarstvo je dalo ostavku, ali je kralj ponovno povjerio sastav kabineta Canalejasu.

Neurednosti na sibirskoj željeznici odkrilo se je prigodom revizije sva sila. Stiglo je preko 90.000 pritužaba radi prevara. Pronjevorenje je od viših činovnika preko 22 milijuna rubalja.

Razne vesti.

Razgovor jednog novinara sa glasovitim izumiteljem Edisonom. Ovo dana je neki novinar posjetio izumitelja Edisona. Ovaj je, kako je poznato, gluhi, te čim je novinar ušao u sobu, izvuče iz žepa akustični rog i prisloni na uho, a u taj rog je novinar morao za cielog razgovora punim glom vikati. Na upit novinara izjavio je Edison, da zadnji njegov izum jest sprava sinkronizator, pomoću koje istodobno mogu djelovati kinematograf i fonograf. Sprava će kroz nekoliko godina moći prikazivati čitave opere, tako da će ih moći slušati i vidjeti ne samo bogati nego i siromasi za vrlo mali novac. Kad je tu spravu radio, Edison da je najviše na siromahne mislio, to po mnenju izumitelja morali bi ga u njegovom nastojanju pomoći milijoneri Carnegie i Rockefeller. Na novinare upit, da li je sretan radi svojih izuma, odgovorio je Edison: „Naravno da jesam. No moram reći, da nemam vremena biti nesretnim ili jednostavno nezadovoljnim. Radim od prilike 18—19 sati na dan, jer je meni dovoljno, 5 sati da odpočinem. Čim legnem, smjesta zaspem i ne sanjam ništa. Moja je žena ohićavala sanjati ružne snje, te me je u spavanju uznemirivala. Sad sam ju naučio, da i ona spava samo 5 sati, te od onda ne sniva nemirne sanke“. „Ljubite li knjige?“ „Kako ne! Victor Hugo, Longfellow, Edgar Poe. No volim samo njihov prozu. Zatim mi se sviđaju Shakespeare i Maupassant.“ „Koga vi držite najvećim državnikom?“ „Roosewelta! To je zbilja vrstan čovjek. Samo ima veliku manu: htio bi ozdraviti ovaj svijet na jedan mah. Htio bi u same četiri godine izvršiti djelo od 40, a to ne ide.“

Tim je ovaj razgovor bio dovršen i akustična trublja oghlugh izumitelja povratila se ponovno u žep.

Tolstojev zloduh. Tolstojev sin, kipar Lav, na svom povratku iz Rusije, kamo je bio da sprovede mrtve ostanke svog oca, ponavlja svoje navale na Čerkova, tajnika Tolstojeva, kojega on nazivlje njegovim zloduhom. Tolstoj sin

prispjeda: „Kad sam došao u Jasnuju Poljanu bio sam obuzet najčišćom boli, ali sam otale otišao zgađen do te mjere, da mi je i sad bolno, kada mi se pred očima pokaže očinska kuća. Moj je otac umro, ali ne kako je on želio, nego proganjen i mučen od bande fanatičara, koju je predvodio bivši častnik Čerkov, koji nije do- zvolio ni majci mojoj, da se umirućem starcu približi. Već od više nedjelja je moj otac, i onako nervozan i boležljiv, bio podržen konvulzijama te nije mogao oka zatvoriti. Po- djaren bez prestanka govorima Čerkova, koji je bio „akaparirao“ njegovu dušu u vječnoj groz- nici, moj je otac noću govorio. „Idem, ne ću ništa sobom da nosim. Ni knjiga, ni papira, ni moj stilograf. Ne trebam ništa“. Tim riečima jednog jutra u 4 sati sidje u konjušnice, da sam po sebi uprgne konja pod saone, ali onda ga uhvati nesvjestica. Sam se podigao. Mi smo svi bili na nogam. Ali moj otac pozdravi samo moju spavajuću sestru i podje zajedno sa liečnikom. Drugi njegovi sljedbenici čekali ga i otišli za njim u povorci. To su izprazni fanatici koji se utvaraju, da će Rusijom razprostraniti Tolstojevu ideju, a jedva da znadu čitati. To su sektarci žedni slave, da budu držani kao apostoli. Rečeno je bilo, da ja hoću da zapravdam svoju braću. No i to je laž. Naš otac je bio rekao: „Kad osjetim da mi se zemlja izpod nogu bude izmi- cala i da je umorna da me nosi, sazvat ću vas svih i reći ću vam svoju zadnju volju“. Ali Čer- kov mu je zapriečio, da tu svoju zadnju želju izvrši. Oduvako ga je daleko od Jasnjeg Poljana, u gluhu šumu te mu učini napisati u pustoj kolibi oporuku, koja je srećom bila predana u pohranu mojoj sestri Aleksandri. Pita me se, kako je Čerkov mogao steći toliki upliv nad mojim otcem? On je bio star, bolestan i nervo- zan. Čerkov mu je u duši uznemirivao i budio njegove dogme kao kakove noževu. I ja ga ob- tužujem pred čovječanstvom, da je on bio uzro- kom smrti mog oca te se ni malo ne ustručavam, da to javno ne izjavim.“

Koliko pojedoh Parizije na badnjak.
Za Francuze badnjak je najsvetija prilika dobro i mnogo se najesti. Upravo je zapanjujuće ko- liko Parizije pojeduh, ali ove godine nadkriših sami sebe. Jer su na badnjak pojeli 189.468 ko- mada žiصاد, 70.000 kg. maslaca, 200.000 kobasa, 9.308 komada divljači, 65.800 kg. sira; nadalje 140.000 kila morskih riba, 8850 riba iz sladkih voda, 15.350 kg. rakova, puževa, žaba i sličnih delikatesa. Osobito vole Parizije ostrige, kojih se prodalo samo na tržištima 38.000 kg. bez onih što se prodalo po dućanima. A, znadu Parizije, što je dobro!

Naše brzovjavke.

Konferencije za sastav kabi- neta.

Beč, 4. siječnja. — Barun Bienenrth je jučer konferirao sa vođjom Poljaka drom. Glombin- skijem. Konferencija je njihova trajala dosta dugo, a i u javnosti joj se podaje velika važnost. Glasta se, da je barun Bienenrth dru. Glombinskom po- nudio ministarsku listnicu. Nu glavno je, da je među njima dvama postignut sporazum. Na tem- elju tih sporazumljenih tačaka, izvijestiti će dan- as dru. Glombinski klub poljski, koji će o uvje- tima viećati i odlučiti.

Beč, 4. siječnja. — Iz parlamentarnih krugova se saznaje sljedeće: Sastav novog kabineta ovisi potpuno o tome hoće li danas poljski klub prihvatiti i odobriti uglavljeni sporazum između Bienenrtha i Glombinskija. Osim toga odlučiti će u tome i današnja viećanja između Čeha i Ne- maca. Kad bi Poljaci odobrili izvješće Glombin- skija, a među Česima i Niemcima danas u Pragu bio polučen privremeni sporazum, onda bi u najkraćem vremenu uslijedio imenovanje kabi- neta. Ovo bi u ovom slučaju bilo parlamentarno. No ne poluče li se gornje dvie iztaknute stvari, to će ministarski kabinet biti činovnički.

Beč, 4. siječnja. — Bienenrth je jučer brzo- javno pozvao na konferenciju pročelnika Češkog kluba dra. Fiedlera.

Beč, 4. siječnja. — Barun Bienenrth uputio je pregovore i sa južnim Slovenima. O držanju ovih ne može se još ništa znati, jer se u svojim izjavama drže vrlo rezervisano.

Kurs nove vlade.

Beč, 4. siječnja. — Barun Bienenrth konfe- rirao je sa Niemcem zast. Chiarjem. U razgo- voru je barun Bienenrth izjavio, da kabinet, koji

se ima ustrojiti, ne će u ničem promieniti svog dosadanjeg kursa.

O akciji za podignuće Dalmacije.

Beč, 4. siječnja. — „Slavisches Tagblatt“, donosi danas na uvodnom mjestu članak iz pera zast. Ivaniševića, koji se bavi akcijom vlade za pridignuće Dalmacije. U članku se dokazuje, da je vlada sa svojom akcijom dosada doživila blamažu, jer je sva akcija za pridignuće Dal- macije slabo povedena i promašena. Nada- lje se u članku iztiče slabost i popustljivost vlade, kada se je radilo, da ona prama Ma- gjarima brani interese Dalmacije u željezničkom pitanju. Dalje se članak bavi sa svim granama gospodarstva kao i sa pojedinostima akcije, iz- tičući njezine mane i pogriješke. Konačno zast. Ivanišević izjavljuje se proti gradnji luke Kiek te ovaj naum osuđuje, jer bi izgradnja ove luke bila znatan uštrb napredka splitske luke.

Kraljevo zdravlje.

Beč, 4. siječnja. — Kralj je ovo dana obolio na hunjavici, no sada se mnogo bolje osjeća. Svaka pogibelj je izključena.

Beč, 4. siječnja. — Premda kraljeva bolje- tica nije pogibeljna, ipak je veliki dvorski ples odgođen na 16. siječnja.

Ugarski sabor.

Budimpešta, 4. siječnja. — Jučer je iza bo- žićnih praznika ugarski sabor ponovno držao meritornu sjednicu. Nastavila se je razprava o austro-srbskom trgovinskom ugovoru.

Naoružanje Turske.

London, 4. siječnja. — Carigradska vlada je amo naručila deset novih ratnih ladja, obskr- bljenih mnogobrojnim topovima.

Revolucija u Hondurasu.

London, 4. siječnja. — Iz Amerike stiže viest, da je u republici Honduras buknuła nova revolucija. I ova je, kao i sve slične u malim američkim republikama, posljedica jednog „pronuciamiento“. Stanovita naime skupina iztakne kandidaturu novog predsjednika i povede četo- vanje njemu u prilog.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.) Vlasnik, i izdavatelj i odgovorni urednik: Josip Drezga.

Priobćeno.

Na pisanje „Našega Jedinstva“ od 29. pro- sinea 1910. br. 153. o našem dekanu P. O. fra Anti Biloniću, gdje se i moja osoba spo- minje, istini za čast dužnost mi je sljedeću učiniti

Izjavu

Podpisani kao svjedok križa na izjavi, koju je Jakovica Nedoklan učinila u župskom uredu, a ne u kojekakvoj krčmi, kako „Naše Jedinstvo“ naklapa, bio sam prisutan i to kroz cijelo vrijeme, dok je spomenuta svoju izjavu učinila i to slobodno bez ilitijeg nagovora, a kad je svršila, podpisao sam se kao svjedok njezina križa, ko što sam potpisao i njezinu oporuku učinjenu u c. k. bilježnika dne 29. prosinca 1910.

Ivan Erstić,
trgovac u Driišu.

Nj. Preuzvišenost tajni savjetnik baron Aleksandar pl. Hoyningen-Huene iz Petrograda pisao je iz vlastitog nagona sljedeće pismo dvorskom liekarniku Felleru: „Primate najtopliju, duboko osječanu hvalu za pripisanje Vašeg čudnovatog, pravog Feller-ovog fluida. Vrlo je dobar bio za moje noge, napetost i boli su mi prošle, tako, da se mogu opet slobodno gibati. Ja ću sve moguće činiti, a da pravi Fellerov fluid sa markom Elsa-fluid mojim znan- cima i liečnicima najtoplije preporučujem“. Fel- lerov fluid sa markom „Elsa-fluid“ proizvođi dvorski liekarnik E. V. Feller u Stubici, Elsa- platz br. 264 (Zagorje), te se ovdje zadobije 12 male, 6 dvostrukih ili 2 specialne boca franko za 5 kruna. Čuje se mnogo prijatnoga o mnogostranom djelovanju ovog starog po- uzdanog kućnog sredstva, koje, kako iz gornjeg pisma vidimo, i u dalekom inozemstvu odu- ševljenih privrženika imade.

PRVORAZREDNOM DI- PLOMOM I ZLATNOM MEDALJOM NA RIM- SKOJ IZLOŽBI POJLO- DJELSTVA I OBRTNIH PROIZVODA NAGRA- DJENA

TVORNICA VOŠTANIH - SVIEĆA -

VLADIMIR KULIĆ
ŠIBENIK

PREPORUČA SVOJE PRO- IZVODE P. N. GG. ŽUPNI- CIMA, CRKOVINARSTVIMA -- I BRATOVŠTINAMA --

Insam & Prinoth
u Sv. Ulrihu, Gröden (Tirolska).

Utemeljeno godine 1820.

Vrlo puna nagradjena.

Kiparske radnje iz drveta za crkve: Kipovi svetaca, oltari, propovjedaonice križni putevi, razpela, jaslice i t. d. Katalog uzoraka s cijenama daje se badava. Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa škrinjom, ne plaća naručitelj. 24-9. 911.

Objava.

Zašto se ne obratite pri kupova- nju vaših potrebitina ravno na tvrđku

Jaroslav Kocian
Tkaonica i odpravništvo
Hronove u Mot. (Česka.)

koji zgotavlja i ima uvijek na skladištu suknja za odjela, zimske kapute itd. Zajamčeno održanje boje. Kana- fasa, platna, flanela, ubrusa, ručnika, jas tuka, porketa, šifona. Cijene su najjeftinije.

Naručbe preko 18 K. šaljem franko. Tražite uzorke.

Može se dobiti 30 do 40 mt. odpadka 3 do 15 mt. dugog za K 18 do 25 prema vrsti. Od odpadaka se ne šalju uzorci.

16-24

Tiskanice

za občine i župske urede — dobivaju se — uz vrlo nisku cijenu u Hrvatskoj Tiskari -Šibenik

Hrvati i Hrvatice!

■ ■ Pomozite Družbu ■ ■

Sv. Ćirila i Metoda

VELIKA ZLATARIJA
Gi. PLANCIĆ
Vis-STARIGRAD-Velaluka

Oglas

Častim se javiti P. N. občinstvu, da sam 1. ove godine preuzeo dućan Regina Oselladore na obali. Osim dosadašnjih predmeta, koji su bili na prodaju, obskrbiti ću dućan sa još raznovrstnijom trgovinom, a cijene biti će umjerenе. Osobito p. n. mušterijama iz okolice biti ću u svakom pogledu i slučaju pri ruci.

Franjo Crljenko.

Ako Vi

ne možete jesti, te se čitite bo- lestan, to će Vam

☞ lječničko izpitani ☜

Kaiser'ovi
Želudčani

Pfeferminckarameli

sjegurno pomoći. Dobiti ćete dobar tek, želudac se opet uredi i ojači. Radi oživljujućih i okrip- ljujućih svojstva, neobhodno po- trebiti na putovanjima.

Jedan omot 20 i 40 filira.
Prodaje:
Carlo Ruggeri, cent. drogerija
i **Vinko Vucić**, drogerija
u Šibeniku. 4-12

Zahtjevajte cigaretni papir

„JADRAN“

U korist siromašne hrvatske školske djece u Zadru

20% od čiste dobiti

Najfinija vrst — Elegantno opremljen

Skladište na veliko:

Hrvatska knjižarnica V. Göszl - Zadar
2-30

Prodaje se Motor na kameno ulje

od 2 i pō konjske snage. — Obratiti se na:
Gjuro Vrljevića, drvodjelca Šibenik.

3-4

ANT. RADIĆ
SPLJET (SPALATO)

NAJVEĆA DALMAT. ZLATARIJA

divovane planike salje badava.

Dobar tek! Zdrav želudac i nikakove bolesti želudca ne imamo, nikakove bolove, otkad Feller-ove pitule „Rabarber“ m. d. M. „Elsapitule“ upotrebljavamo. Iz osvjedočenja kazujemo Vam, pokušajte ih i Vi; one uređuju stolicu i pospešuju probavu. 6 kutijca stoji franko 4 K. Proizvadžač je samo lie- karnik: E. V. Feller u Stubici, Elsatrg br. 64 (Hrvatska).

HRVATSKA
VJERESLIJSKA BANKA
PODRUŽNICA ŠIBENIK

Dionička glavica - - -
- - - - - K 2,000.000

Pričuvna zaklada i pritičci K 180.000.
CENTRALKA DUBROVNIK - -
Podružnica u SPLITU i ZADRU.

Bankovni odjel - - -
prima uložke na knjižice u konto korentu u ček prometu; eskomptuje mjenice. Obavlja inkaso, pohranjuje i upravlja vrijednima. Devize se preuzimaju najkulantnije. Izplate na svim mjestima tu i inozemstva obavljaju se brzo i uz povoljne uvjete

Mjenjačnica - - - -
kupuje i prodaje državne papire, razteretnice, založnice, srečke, valute, kupone. Prodaja srećaka na obročno odplaćivanje. Osiguranje proti gubitku kod ždriebanja. Revizija srećaka i vrijednostnih papira besplatno. Novčenje kupona bez odbitka.

173-54

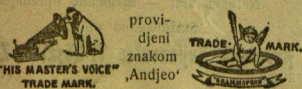
Eugen Pettoello

Pribor satova, zlatarskih i optičkih predmeta i kineskih srebrarija
Žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izradba sa 90 grama čistog srebra.
Pečata.
Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago kovini.

Begali ilustrirani slik. Tvornička stalna elena.
Šibenik, Glavna ulica, br. 128.
14.9.-910.-14.9.-911.

Najsavršeniji gramofoni i ploče
sa svakovrstnim komadima osobito hrvatskim

providjeni znakom "Andjeo"
dobivaju se u knjižari i papirnici:
Ivan Grimani
Šibenik, Glavna ulica.

Šalje na zahtjev cjenik i popis komada badava i franko.
14.-9. 910-911.

Oglasi se uvrščuju samo oni, koji se unapried plate!
Uredništvo.

Priobćeno!

Podpisani časti se donieti do javnog znanja, da je on jedini i izključivi skladištar za grad Šibenik

IZVORNIH ŠEŠIRA
BORSALINO

stare tvrdke Borsalino G. i brat S. A. u Aleksandriji (Italija), utemeljena godine 1857, a svjetskog glasa.

E. COMICI.

TVORNICA
PAPIRNATIH
VREĆICA

Čast mi je javiti p. n. obćinstvu, da sam objavljenu tvornicu papirnatih vrećica za trgovačku porabu otvorio, te je podupno prema zahtjevu uredio, time sam u stanju u najkraće vrijeme najveću količinu vrećica izraditi. Vrećice izrađuju se u svim veličinama i u svim bojama. Pošto je ovo u nas prvo i jedino domaće poduzeće ovakove vrste, nadamo se za stalno, da će mi gg. potrošači povjeriti svoje cijenjene naručbe, koje će u potpunom redu i naj-savjestinije izvršene biti.

Sa veleštovanjem

ANTE ZORIĆ
ŠIBENIK.

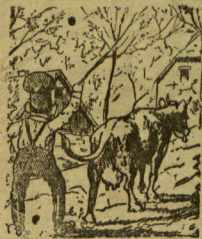
Čudite se! Darujemo nagradu od 1500 K u gotovu!

Onima, koji odgonetnu priležuću sliku, odredimo gore naznačenu nagradu. Svatko, tko nadje na njoj trgovca, dobije jedan sat za gospodu ili za gospođe, u vrijednosti od 20 K, ili po želji 15 K u gotovu.

Svaki pošiljač dužan je da naruči jedan izvrstni „Fortuna Portemonnaie“ i da priloži K 1.70 u markama. Kada stignu riešenja, sledi razdioba nagrade.

Pošiljke neka se uprave na „Metropola Hungarija“ A. Hackenberg, Budapest, Hernad-Gasse 27.

Ime Mjesto Ulica

Nikad više!

ne promjenjujem sapun, od kada Bergmannov „Steckenpferd Lillenseife“ (zaštitni znak: konj na palici) od Bergmann-a i drug. u Tešnju na Labi upotrebljujem, jer je taj sapun najplivisiji od svih medicinalnih sapuna proti kožnoj bolesti (sunčane pjeg), kao i za pospješivanje lijepe, mekane i nježne kože. Komad stoji 80 filira, a dobiva se u svim ljekarnama, droguerijama i trgovinama parfimerije itd.

35-90

KNJIŽARA I PAPIRNICIA

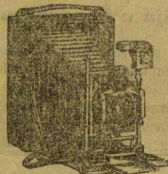
Glavna ulica **IVANA GRIMANI-A** Glavna ulica
ŠIBENIK

preporuča p. n. obćinstvu svoj veliki izbor hrvatskih, talijanskih, njemačkih i francuzkih knjiga romana, slovnica, rječnika-onda-pisačkih sprava, trgovačkih knjiga, uredovnog papira, elegantnih listova za pisma, razglednica i t. d.

Prima predplate na sve hrvatske i strane časopise uz originalnu cieniu sa tačnim i brzim dostavljanjem u kuću.

Velika zalihna svakovrstnih **toplomjera, cviker-naočala** od najbolje vrsti i **leća** u svim gradacijama.

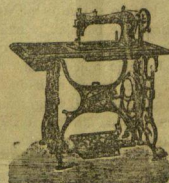
Vanjske naručbe obavlja kretom pošte.

24.-9. 911. Skladište fotografskih aparata i svih nuzgrednih potrebstina.

Preuzimlje naručbe svakovrstnih pečata od kaučuka i kovine.

Skladište najboljih i najjetinijih šivaćih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

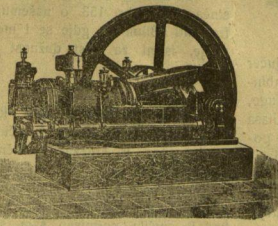
Najbolji namještaji snage

kao što:
motori na plin (gas), benzin, žestu, kameno ulje, surovo ulje za obrtničke, poljodjel-ske i električne namještaje snage.

Namještaje na mršavi plin (Sauganlage) prodaje

Draždjanska
tvornica motora
na plin

(A. G. Dresdener Gasmotoren-Fabrik: Moritz Hille, Dresden)
najveća specijalna tvornica srednje Evrope.

Izključivo glavno predstavništvo, kamo valja upravititi sve upliti:

Kuća Gutenberg,
EMANUEL KRAUS.

28.IV.10. Tehnički bureau Trst, via S. Nicolo 2
Zahtjevajte cjenik besplatno i bez poštarine. Dopisivanje hrvatski.

Važno za svakoga!

Gustav Marko

Trst

Centrala: Via Coroneo 45.

Tekući račun sa podružnicom Ljubljanske kreditne banke.

Veliko skladište staala prostih, apaniranih i za ures.

Veliki izbor predmeta za ljearne, drogerije, porculanso i zemljero sudje, ocaline, staklarije, svjetiljke itd.

Velike količoke naročitih tvari u ocaklini, porculani.

Ciene umjerene koje se ne boje utakmice.

Na zahtjev šalju se cijenik badava.

Dopisivanje u hrvatskom jeziku.

Pomenuta tvrdka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim našim trgovcima.

Podružnice:
Via Barriera vecchia br. 33.
Via Colonia br. 17.
S. Giovanni di Guardiella br. 871.

Telefon br. 1930.

Podružnice:
Via Giulia br. 33.
Via Giulia br. 16.
Via Acquadotto br. 65.

Telefon br. 1930.

26.II. 10.

Velika Tvornica tjestenine

i mlinice za raznu hranu.

Pomoću najmodernijeg motora proizvodja

Svake vrsti ovog jestiva. **Od najboljeg marseljskog griza** Svake vrsti ovog jestiva.

kao i od

Dobrog i od najfinijega **pšeničnog brašna** dobrog i od najfinijega.

Tvrđka:

IVAN ŠUPUK i brat
Šibenik.

15./VI. 10.